

SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

-

DÁVKY

BARBORA JECHOVÁ

SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

V ÚZKÉM SLOVA SMYSLU

SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ

Důchodové pojištění

Nemocenské pojištění

Zdravotní a úrazové pojištění

starobní důchod

nemocenská

invalidní důchod

peněžitá pomoc v mateřství

vdovský a vdovecký důchod

ošetřovné

sirotčí důchod

vyrovnávací příspěvek v těhotenství a v mateřství

dávka otcovské poporodní péče

dlouhodobé ošetřovné (od 1.6.2018)

ČSSZ

OSSZ

SSP

Státní sociální podpora

přídavek na dítě

rodičovský příspěvek

příspěvek na bydlení

porodné

pohřebné

ÚP ČR

SOCIÁLNÍ POMOC

Pomoc v hmotné nouzi

příspěvek na živobytí

doplatek na bydlení

mimořádná okamžitá pomoc

ÚP ČR

Dávky pro osoby se zdravotním postižením

příspěvek na mobilitu

příspěvek na zvláštní pomůcku

(průkaz osoby se zdravotním postižením)

ÚP ČR

Sociální služby

příspěvek na péči

ÚP ČR

Zaměstnanost

podpora v nezaměstnanosti

ÚP ČR

Dávky pěstounské péče

příspěvek na úhradu potřeb dítěte

odměna pěstouna

příspěvek na převzetí dítěte

příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

příspěvek při ukončení pěstounské péče

ÚP ČR

„MATEŘSKÁ VS. RODIČOVSKÁ“
„DÁVKY NA BYDLENÍ“

VYBRANÉ DÁVKY

**MATEŘSKÁ DOVOLENÁ
VS.**

RODIČOVSKÁ DOVOLENÁ

**PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ
VS.**

RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK

DOVOLENÁ – POJEM PRO ÚČELY PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ PŘÍSPĚVEK + PENĚŽITÁ POMOC – POJEM PRO ÚČELY DÁVEK

PPM

- náhrada platu/mzdy – dávka z nemocenského pojištění
- před a bezprostředně po porodu
- nevolím si délku čerpání – většinou 28 týdnů
- výše se odvíjí od příjmu rodiče (dle denního vyměřovacího základu za poslední rok) a rodič si ji nemůže změnit
- vyplácí se za dny
- 6 týdnů náleží výhradně matce
- v gesci ČSSZ

RP

- pomoc rodinám s malými dětmi – dávka státní sociální podpory
- většinou (rodič měl nárok na PPM) až po vyčerpání PPM, vždy po porodu
- většinou si volím délku čerpání podle částky, kterou chci čerpat
- rodič si volí výši částky, kterou chce čerpat (omezen pouze limity vyplývajícími ze zákona – zda pobíral PPM, měl příjem a v jaké výši – ovlivňuje min. a max. výše částky)
- vyplácí se za měsíce
- může celé čerpat i otec
- v gesci ÚP

„DÁVKY NA BYDLENÍ“

INFORMAČNÍ LETÁK VOP

PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ

- státní sociální podpora
- pro vlastníky bytu/domu (manžela/ku vlastníka), nájemníky
- možno přiznat až za 3 měsíce zpětně
- vyplácí se v měsíci následujícím po měsíci, za který náleží
- námitka proti oznámení o přiznání – nutno podat do 30 dnů ode dne výplaty I. splátky dávky
- musí být trvalý pobyt v daném bydlení
- primární dávka na bydlení
- vynakládá více než 30%(35%) z příjmů na bydlení a dané není vyšší než zákonem daná hranice)
- posuzuje se příjem a náklady všech tzv. společně posuzovaných osob (vyloučení, pokud prokážete, že 3 měsíce nežije)
- zohledňují se náklady za předcházející kalendářní čtvrtletí (již uhrazené)

DOPLATEK NA BYDLENÍ

- dávka pomoci v hmotné nouzi
- i na bydlení v substandardních formách bydlení
- náleží jen od I. dne měsíce, ve kterém je žádáno
- vyplácí se v měsíci, za který náleží
- námitka proti oznámení o přiznání – nutno podat do 15 dnů ode dne výplaty I. splátky dávky
- nemusí být trvalý pobyt v daném bydlení
- sekundární – až když nestačí na úhradu nákladu na bydlení příjem + příspěvek na bydlení
- osoba musí být v hmotné nouzi a splňovat podmínky pro přiznání příspěvku na živobytí
- nepřiznání může zavinit tzv. oblast se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů („bezdotkatková zóna“)
- posuzuje se příjem a náklady všech tzv. společně posuzovaných osob (vyloučení, pokud prokážete, že s V8mi nebydlí/bydlí, ale nevedete společnou domácnost)
- zohledňují se náklady v daném měsíci (nemusí být ještě skutečně uhrazeny)

**DÁVKY POD
DROBNOHLEDEM**

1. DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ

- OBECNÁ USTANOVENÍ
- STAROBNÍ DŮCHOD
- INVALIDNÍ DŮCHOD
- VDOVSKÝ (VDOVECKÝ) DŮCHOD
- SIROTČÍ DŮCHOD

DŮCHODY - OBECNĚ

zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů

gesce: MPSV (příslušníci ozbrojených sil: MV, MO, MS)

vyplácí se **předem měsíčně** bezhotovostně nebo prostřednictvím České pošty

určeny k zajištění osob, které z důvodů dlouhodobých sociálních událostí nemohou být ekonomicky aktivní

- všeobecný, povinný a jednotný systém
- dávka obligatorní, opakující se, peněžitá, nahrazující příjem vlastní nebo zemřelého živitele
- princip sociální solidarity (mezigenerační)
- z hlediska postavení jedince
 - princip zásluhový
 - peněžní zásluha (pojistné)
 - jiná zásluha (např. péče o dítě)
 - mírně i princip zaopatřovací

<https://www.cssz.cz/web/cz/starobni- Duchod>

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Letaky/Duchody.pdf

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Duchody-II_eBook.pdf

DŮCHODY - ŘÍZENÍ

- žádá se na příslušné **Okresní správě sociálního zabezpečení (Pražská SSZ, Městská SSZ v Brně)** dle trvalého pobytu
- rozhoduje a vyplácí **Česká správa sociálního zabezpečení** (nejčastěji do 90 dnů)

ČSSZ vydává **rozhodnutí o důchodu**

→ nesouhlasí-li příjemce, může podat:

- **námítky** k ČSSZ (do 30 dnů od doručení rozhodnutí) → ČSSZ vydá (nejčastěji do 30 dnů, možno až 120 dnů) **nové rozhodnutí**

→ nesouhlasí-li příjemce, může podat:

- **správní žalobu** (do 2 měsíců) ke krajskému soudu podle bydliště žalobce (osvobozeno od soudních poplatků, není nutné právní zastoupení)
- **podnět veřejnému ochránci práv**

+ kdykoliv po uplynutí lhůty pro námítky žádost o zvýšení důchodu/přiznání vyššího stupně

DŮCHODY - OBECNĚ

okruh pojištěných osob – § 5 a § 6 zákona o důchodovém pojištění

- např. zaměstnanci, příslušníci ozbrojených složek, OSVČ, poslanci, senátoři, ...

podmínky účasti na důchodovém pojištění – § 8 a § 9 zákona o důchodovém pojištění

- zaměstnanci: účast na nemocenském pojištění; OSVČ – dobrovolně

důchod se skládá ze dvou složek:

- ze základní výměry (stanovené pevnou částkou stejnou pro všechny druhy důchodů bez ohledu na délku doby pojištění a výši výdělků)
- z procentní výměry

originální důchody (§ 4): starobní, invalidní (ve třech stupních)

derivativní důchody (§ 4): vdovský, vdovecký, sirotčí

Souběh důchodů

- souběh nároku na originální důchody – § 58: náleží jen jednou (ten vyšší/ pokud jsou stejné, ten který si důchodce vybere); nárok na invalidní důchod zaniká dosažením důchodového věku 65 let a vyššího a vzniká nárok na starobní důchod
- souběh nároku na originální a derivativní důchod – § 59: náleží oba (v plné výši ten, který je vyšší/ druhý jen 50 % procentní výměry)
- souběh nároku na vdovský (vdovecký) a sirotčí: postupuje se stejně jako v předchozím případě
- souběh nároku na sirotčí důchody (oboustranně osiřelé dítě): jednou základní výměra a obě procentní výměry
- souběh nároku tuzemského a z ciziny – § 61: dílčí důchod tuzemský podle poměru doby pojištění v ČR k celkové době pojištění

A. STAROBNÍ DŮCHOD

podmínky - § 28 zákona o důchodovém pojištění

- potřebná doba pojištění (25 – 35 let, ve zvláštních případech 15 – 20 let) – § 29 zákona o důchodovém pojištění
- dosažení důchodového věku
- popř. zvláštní podmínky

důchodový věk - § 32 zákona o důchodovém pojištění

- pro pojištěnce narozené před rokem 1936
 - muži 60 let; ženy od 53 do 57 let podle počtu vychovaných dětí
- pro pojištěnce narozené v období let 1936 až 1971 (stanoven v příloze k zákonu o důchodovém pojištění)
 - muži: 60 let + 2 měsíce – 67 let; ženy: 53 – 67 let podle počtu vychovaných dětí
- pro pojištěnce narozené po roce 1971
 - 65 let

výše starobního důchodu - § 33 zákona o důchodovém pojištění

- základní výměra: 9 % průměrné mzdy měsíčně (odráží sociální hledisko) – v roce 2018: 2 700 Kč
- procentní výměra: nejméně 770 Kč měsíčně, odvozuje se od výpočtového základu, vyjadřuje minulou zásluhu, prvky ovlivňující výši procentní výměry: výpočtový základ, procentní sazba, celková doba pojištění, krácení u předčasných důchodů

<https://www.cssz.cz/web/cz/starobni-duchod>

[Podcasty „Na kávu s ombudsmanem“ na téma důchody \(podcast č. 2-6\)](#)

B. INVALIDNÍ DŮCHOD

OD 1.1.2010 JIŽ NENÍ PLNÝ A ČÁSTEČNÝ, ALE 1.– 3. STUPNĚ

podmínky – § 38 zákona o důchodovém pojištění

- potřebná doba pojištění (diferencovaná podle věku - I až 5 let: § 40) + invalidita, **nebo**
- invalidita následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání

invalidita – § 39 odst. I zákona o důchodovém pojištění

- pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %
 - 35 % - 49 % – invalidita prvního stupně
 - 50 % - 69 % – invalidita druhého stupně
 - 70 % – invalidita třetího stupně

výše invalidního důchodu - § 41 zákona o důchodovém pojištění

- základní výměra: 9% průměrné mzdy měsíčně (odráží sociální hledisko) – v roce 2018: 2700Kč
- procentní výměra: stanoví se procentní sazbou z výpočtového základu za každý celý rok doby pojištění a dopočtené doby získané do dosažení důchodového věku, a to v závislosti na stupni invalidity

C. VDOVSKÝ A VDOVECKÝ DŮCHOD

podmínky - § 49 zákona o důchodovém pojištění

- zemřelý(á) byl(a) ke dni smrti příjemcem originálního důchodu nebo splnil(a) podmínky pro vznik nároku nebo zemřel(a) v důsledku pracovního úrazu
- manželský stav

výše vdovského (vdoveckého) důchodu - § 51 zákona o důchodovém pojištění

- základní výměra: stanovena procentní sazbou z průměrné mzdy (9%)
- procentní výměra: 50 % procentní výměry důchodu zemřelého (starobního důchodu nebo DI ve 3.st.)

délka poskytování - § 50 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění

- po dobu jednoho roku od smrti manžela (manželky)
- dále po uplynutí jednoho roku tehdy, jsou-li splněny další stanovené podmínky
 - pečuje o nezaopatřené dítě/o dítě, které je závislé na pomoci jiné osoby ve 2. až 4. stupni závislosti/ o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela, který s ní žije v domácnosti a je závislý na pomoci jiné osoby ve 2. až 4. stupni závislosti
 - je invalidní ve 3. stupni
 - dosáhla alespoň věku o 4 roky nižší, než činí důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození nebo důchodového věku, je-li důchodový věk nižší

zánik nároku na důchod - § 50 odst. 5 a 6 zákona o důchodovém pojištění

- smrtí příjemce důchodu
- nový sňatek
- pravomocné odsouzení

D. SIROTČÍ DŮCHOD

podmínky - § 52 zákona o důchodovém pojištění

- nezaopatřenost dítěte
- definovaný příbuzenský vztah (nárok po obou rodičích/osvojitelích/ osobách, které převzaly dítě do péče)
 - rodič
 - osvojitel
 - osoba, která převzala dítě do péče...
- zemřelý ke dni smrti pobíral důchod originální nebo splnil podmínky na takový důchod anebo zemřel v důsledku pracovního úrazu

výše sirotčího důchodu

- základní výměra: stanovena procentní sazbou z průměrné mzdy (9%)
- procentní výměra: 40 % z procentní výměry důchodu zemřelého

zánik nároku

- dítě přestane být nezaopatřené
- osvojení
- pravomocné odsouzení
- smrt příjemce důchodu

<https://www.cssz.cz/web/cz/sirotci-duchod>

2. NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

- OBECNÁ USTANOVENÍ
- NEMOCENSKÉ
- PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ
- OŠETŘOVNÉ
- VYROVNÁVACÍ PŘÍSPĚVEK V TĚHOTENSTVÍ A V MATEŘSTVÍ
- DÁVKA OTCOVSKÉ POPORODNÍ PÉČE

NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ - OBECNĚ

zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

gesce: **MPSV** (příslušníci ozbrojených sil: **MV, MO, MS**)

vyplácí se **zpětně** (nejčastěji ve lhůtě jednoho měsíce od doručení žádosti/doručení osvědčení o trvání nároku na jejich výplatu/ doložení všech podkladů) bezhotovostně (účet) nebo v hotovosti (poštovní poukázka)

určeno k zajištění osob ekonomicky aktivních a chrání je při ztrátě (omezení) příjmu z ekonomické aktivity v důsledku krátkodobých sociálních událostí (dočasná pracovní neschopnost z důvodu nemoci nebo úrazu či karantény, ošetřování člena rodiny, těhotenství a mateřství, péče o dítě)

- stát financuje přes státní rozpočet (příjmy a výdaje nemocenského pojištění jsou příjmy a výdaji státního rozpočtu)
- z hlediska postavení jedince: princip pojišťovací (účast je spojena s povinností platit pojistné)

NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ - ŘÍZENÍ

- žádá se na **Okresní správy sociálního zabezpečení** (Pražská SSZ, Městská SSZ v Brně)
- vyplácí ČSSZ

ČSSZ vydává **písemné oznámení**

→ nesouhlasí-li příjemce, může podat:

- **písemnou žádost o vydání rozhodnutí** (do 30 dnů od doručení oznámení nebo 1. splátky dávky) → OSSZ zahájí správní řízení a vydá **rozhodnutí**

→ nesouhlasí-li příjemce, může podat:

- **odvolání** k ČSSZ (do 15 dnů) → ČSSZ vydá (nejčastěji do 30 dnů) **rozhodnutí o odvolání**

→ nesouhlasí-li příjemce, může podat:

- **správní žalobu** (do 2 měsíců) ke krajskému soudu podle bydliště žalobce (osvobozeno od soudních poplatků, není nutné právní zastoupení)
- **podnět veřejnému ochránci práv**

NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ - OBECNĚ

okruh pojištěných osob – § 2 a § 5 zákona o nemocenském pojištění

- zaměstnanci – povinně
- OSVČ – dobrovolně (podá přihlášku k účasti na nemocenském pojištění)

dávky náležící všem pojištěncům: nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství, otcovská, dlouhodobé ošetřovné

dávky náležící jen zaměstnancům: ošetřovné, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství (jen ženy)

dávky se poskytují **za kalendářní dny** po dobu tzv. **podpůrčí doby**, která je stanovena pro každou dávku samostatně

dávky se vypočítávají **z tzv. denního vyměřovacího základu (DVZ)**

- u zaměstnance se vychází z vyměřovacích základů pro důchodové pojištění (12 kalendářních měsíců děleno počtem kalendářních dnů v tomto období)
- u OSVČ vyměřovací základ, z něhož bylo placeno pojistné (12 kalendářních měsíců děleno počtem kalendářních dnů v tomto období)
- redukce zjištěného denního vyměřovacího základu - § 21 zákona o nemocenském pojištění
- redukční hranice - § 22 zákona o nemocenském pojištění, sdělení MPSV č. 349/2017Sb.

A. NEMOCENSKÉ

poskytuje se osobě, která je v dočasné pracovní neschopnost delší než 14 dní

podmínky

- obecné podmínky (zvláštní podmínky pro OSVČ)
- dočasná pracovní neschopnost nebo karanténa a její trvání déle než 14 kalendářních dnů + ztráta příjmu

dočasná pracovní neschopnost - **§ 55 zákona o nemocenském pojištění**

- nezpůsobilost k výkonu zaměstnání, které založilo účast na nemocenském pojištění, ze zdravotních důvodů + způsobuje ztrátu příjmu
- krátkodobost; nemoc, úraz, karanténa; uznána příslušným orgánem

výše nemocenské (poskytuje se za kalendářní dny) - **§ 29 a § 31 zákona o nemocenském pojištění**

- 60 % redukováného DVZ do 30. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti
- 66 % redukováného DVZ od 31. do 60. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti
- 72 % redukováného DVZ od 61. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti
- 100 % redukováného DVZ u dočasné pracovní neschopnosti v důsledku činnosti v integrovaného záchranného systému
- 50 % klasické výše (nižší výměra nemocenského), když dočasná pracovní neschopnost vznikla zaviněnou účastí ve rvačce, jako bezprostřední následek opilosti nebo požití jiných omamných látek, při spáchání úmyslného trestného činu nebo úmyslně zaviněného přestupku

náleží od **15. kalendářního dne** dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény - **§ 28 zákona o nemocenském pojištění**

- 1. až 14. den poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci náhradu mzdy za pracovní dny (pozor: od 1. 7. 2019 zrušena karenční doba = bylo 1. až 3. den: nic)

podpůrčí doba nejdéle 380 kalendářních dnů ode den vzniku pracovní neschopnosti (karantény) - **§ 26 zákona o nemocenském pojištění**

vyloučení nároku na nemocenské - **§ 25 zákona o nemocenském pojištění**

- pojištěnec si úmyslně přivodil dočasnou pracovní neschopnost
- pojištěnci v době dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény vznikl nárok na starobní důchod a pojištěná činnost skončila přede dnem vzniku nároku na výplatu starobního důchodu
- dočasná pracovní neschopnost nebo karanténa vznikla v době útěku z místa vazby nebo z místa výkonu trestu

<https://www.cssz.cz/web/cz/nemocenske>

B. PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ

poskytuje se osobě, která nemůže bezprostředně před porodem či po porodu dočasně pracovat

podmínky - **§ 32 zákona o nemocenském pojištění**

- účast na nemocenském pojištění v době nástupu na mateřskou (příp. v ochranné lhůtě – 180 dní po skončení pojištění)
- alespoň 270 dnů účasti na nemocenském pojištění v posledních dvou letech před porodem (+ zvláštní čekací doba u OSVC); započítává se doba studia na SŠ, VOS, VS, bylo-li toto studium úspěšně ukončeno
- těhotenství skončilo porodem
- ztráta příjmu (nemožnost konat práci osobně u OSVČ)

výše mateřské - **§ 37 zákona o nemocenském pojištění**

- 70 % redukováného denního vyměřovacího základu
- poskytuje se za kalendářní dny
- poskytuje se ode dne, který si žena určí v období od počátku 8. až 6. týdne před očekávaným dnem porodu (určeným lékařem) = nástup na peněžitou pomoc v mateřství

podpůrčí doba - **§ 33 zákona o nemocenském pojištění**

- základní – **28 týdnů**
- zvláštní
 - žena - vícečetný porod: **37 týdnů**
 - muž (pokud převzal dítě do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu z důvodu úmrtí matky, dlouhodobého závažného onemocnění matky nebo na základě dohody rodičů): **22 týdnů**
 - muž - vícečetný porod: **31 týdnů**
- minimální – 14 týdnů a nesmí skončit dříve než 6 týdnů po porodu; prvních 6 týdnů po porodu náleží výhradně matce

<https://www.cssz.cz/web/cz/penezita-pomoc-v-materstvi>

C. OŠETŘOVNÉ

poskytuje se zaměstnanci, který nemůže pracovat z důvodu ošetřování nebo péče o člena rodiny (sociální událost)

podmínky - **§ 39 zákona o nemocenském pojištění**

- úhrada nemocenského pojištění
- ztráta výdělku v důsledku sociální události
 - nemoc/úraz člena rodiny za podmínky, že jeho zdravotní stav vyžaduje ošetřování jinou osobou, příp. špatný zdravotní stav členky domácnosti bezprostředně po porodu vyžadující ošetřování jinou osobou
 - nemoc/úraz/karanténa dítěte mladšího 10 let, příp. nutnost péče o dítě mladší 10 let z důvodu uzavření, školského nebo dětského zařízení (zapříčiněného havárií, epidemií či jinou nepředvídanou událostí)
 - nemoc/úraz/porod/karanténa osoby, která jinak pečuje o dítě do 10 let věku (osoba pobírající peněžitou pomoc v mateřství nebo rodičovský příspěvek
- společná domácnost s ošetřovanou osobou (neplatí u dítěte mladšího 10 let)

výše ošetřovného - **§ 41 zákona o nemocenském pojištění**

- 60 % redukováného denního vyměřovacího základu (stejný jako u nemocenského)
- poskytuje se od prvního dne trvání
- přísluší za kalendářní dny

podpůrčí doba - **§ 40 zákona o nemocenském pojištění**

- obecná – 9 kalendářních dnů
- zvláštní – 16 kalendářních dnů za podmínky osamělosti osoby (samoživitel) vychovávající alespoň 1 dítě do 16 let věku, které plní povinnou školní docházku

v témže případě ošetřování náleží jen jednou a jen jednomu z rodičů, popřípadě se rodiče mohou vystřídat (vystřídání je možné jen jednou)

nenáleží OSVČ

<https://www.cssz.cz/web/cz/osetrovne>

D. VYROVNÁVACÍ PŘÍSPĚVEK V TĚHOTENSTVÍ A V MATEŘSTVÍ

poskytuje se zaměstnankyni, která byla z důvodu těhotenství a mateřství dočasně převedena na jinou práci a z ní má bez svého zavinění nižší výdělek; poskytuje se vedle příjmu ze závislé činnosti

Náleží:

- těhotné zaměstnankyni, zaměstnankyni do konce 9. měsíce po porodu, zaměstnankyni, která kojí, pokud byla převedena na jinou práci, protože práce, kterou předtím vykonávala, je jí zakázána nebo pokud podle rozhodnutí ošetřujícího lékaře ohrožuje její zdraví (anebo těhotenství, mateřství, schopnost kojení)

Nenáleží:

- za kalendářní dny, kdy byla zaměstnankyně: dočasné pracovní neschopnosti či karanténě, čerpala mateřskou či rodičovskou dovolenou, ošetřovala dítě mladší 10 let nebo o ně pečovala či ošetřovala jiného člena domácnosti, čerpala pracovní volno bez náhrady příjmu nebo služební volno, za které nebyl poskytnut příjem nebo plat, měla neomluvenou nepřítomnost v práci či byla účastna stávky
- zaměstnankyním pracujícím na DPP či DPČ, odsouzeným ve výkonu trestu či zabezpečovací detenci, žákyním nebo studentkám, pokud zaměstnání spadá výlučně do období školních prázdnin, OSVČ,...

podmínky - § 42 zákona o nemocenském pojištění

- úhrada nemocenského pojištění
- převedení na jinou práci
- pokles výdělku bez zavinění zaměstnankyně

výše dávky - § 44 zákona o nemocenském pojištění

- rozdíl denního redukovaného vyměřovacího základu ke dni převedení a započitatelným příjmem po převedení
- poskytuje se za kalendářní dny, v nichž trvalo převedení

podpůrní doba - § 43 zákona o nemocenském pojištění

- ode dne převedení do nástupu na mateřskou dovolenou
- od nástupu z mateřské dovolené do konce devátého měsíce po porodu/ ukončení kojení (v případě ohrožení schopnosti kojit)

<https://www.cssz.cz/web/cz/vyrovnavaci-prispevek-v-tehotenstvi-a-materstvi>

E. DÁVKA OTCOVSKÉ POPOPORODNÍ PÉČE

od 1.2.2018: poskytuje muži náhradu příjmu pro účely pomoci s péčí o čerstvě narozené dítě

podmínky - § 38a zákona o nemocenském pojištění

- účast na nemocenském pojištění v době nástupu na otcovskou (OSVČ – 3 bezprostředně předcházející měsíce)
- nástup v období 6 týdnů po narození dítěte či převzetí dítěte do péče
- muž je otcem dítěte, o něhož pečuje, nebo pečuje o dítě ve věku do 7 let, které převzal do péče nahrazující péči rodičů

výše dávky - § 38c zákona o nemocenském pojištění

- 70 % redukováného denního vyměřovacího základu za kalendářní den

podpůrčí doba - § 38b zákona o nemocenském pojištění

- 1 týden = 7 kalendářních dnů nepřerušovaně (začíná dnem nástupu na otcovskou, který si otec určí)

Nenáleží mužům, kteří jsou v dané době:

- ve vazbě,
- odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody zařazení do práce,
- ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce.

<https://www.cssz.cz/web/cz/otcovska>

DLOUHODOBÉ OŠETŘOVNÉ

- <https://www.cssz.cz/web/cz/dlouhodobe-ose trovne>

3. POMOC V HMOTNÉ NOUZI

- OBECNÁ USTANOVENÍ
- HMOTNÁ NOUZE
- PŘÍSPĚVEK NA ŽIVOBYTÍ
- DOPLATEK NA BYDLENÍ
- MIMOŘÁDNÁ OKAMŽITÁ POMOC

POMOC V HMOTNÉ NOUZI - OBECNĚ

zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů

formou pomoci osobám s nedostatečnými příjmy, motivující tyto osoby k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb, za předpokladu, že každá osoba, která pracuje, se musí mít lépe než ta, která nepracuje, popřípadě se práci vyhýbá; jedno z opatření, kterým ČR bojuje proti sociálnímu vyloučení

gesce: **MPSV**

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Letaky/Rizeni-o-davkach-pomoci-v-HN.pdf

<https://www.uradprace.cz/web/cz/pomoc-v-hmotne-nouzi>

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Davky-pomoci-HN.pdf

POMOC V HMOTNÉ NOUZI - ŘÍZENÍ

- žádá se na kterémkoliv kontaktním pracovišti ÚP v kraji, kde má osoba hlášen trvalý pobyt
- rozhodují a vyplácejí **krajské pobočky Úřad práce ČR a pobočka pro hlavní město Prahu**
- Úřad práce ČR vydává **písemné oznámení**
 - nesouhlasí-li příjemce, může podat:
 - **námítky** (do 15 dnů od 1. výplaty) → ÚP vydá (do 30 dnů) **rozhodnutí o dávce**
 - nesouhlasí-li příjemce, může podat:
 - **odvolání** k MPSV (do 15 dnů) → MPSV vydá (do 30 dnů) **rozhodnutí o odvolání**
 - nesouhlasí-li příjemce, může podat:
 - **správní žalobu** (do 2 měsíců) ke krajskému soudu podle bydliště žalobce (osvobozeno od soudních poplatků, není nutné právní zastoupení)
 - **podnět k provedení přezkumného řízení** (do 1 roku od obdržení rozhodnutí o odvolání) ministrowi/ministryni PSV
 - **podnět veřejnému ochránci práv**

OSOBA SE NACHÁZÍ V HMOTNÉ NOUZI, JESTLIŽE...

- ✓ její příjem (příjem společně posuzovaných osob) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí (2200 – 3410 Kč),
- ✓ příjem si nemůže zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním, a zabezpečení jejích základních životních podmínek je tak vážně ohroženo
- ✓ je v pracovním či obdobném vztahu alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně a má z tohoto vztahu příjem,
- ✓ je v evidenci uchazečů o zaměstnání nebo vykonává samostatnou výdělečnou činnost (tj. podniká).

Výjimky:

osoby starší 68 let, poživatelé starobního důchodu, osoby invalidní ve 3. stupni, osoby pobírající peněžité dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství a mateřství, rodiče pečující o dítě po dobu pobírání rodičovského příspěvku a po této době, pokud dítě nemůže být z vážných důvodů umístěno v jeslích či v mateřské škole, osoby pečující o dítě do 10 let závislé na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I., osoby pobírající příspěvek na péči ve II., III., IV. stupni a osoby o ně pečující, nezaopatřené děti, osoby uznané dočasně práce neschopnými či práce neschopné z důvodu, který by byl u pojištěnce důvodem pro rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti

V HMOTNÉ NOUZI NENÍ OSOBA, KTERÁ...

- prokazatelně neprojevuje snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním,
- není v pracovním nebo obdobném vztahu, nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, popřípadě osoba, která je v pracovním nebo obdobném vztahu, ale nemá z těchto vztahů v rozhodném období příjem,
- je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a bez vážných důvodů odmítla vykonávat krátkodobé zaměstnání nebo účastnit se v cíleném programu
- k řešení zaměstnání,
- nevznikl nárok na nemocenské nebo jí náleží ve snížené výši, a to z důvodu, že si přivodila pracovní neschopnost úmyslně,
- je osobou samostatně výdělečně činnou a její příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí proto, že se nepřihlásila
- k nemocenskému pojištění,
- za neplnění povinností zákonného zástupce dítěte spojených s řádným plněním povinné školní docházky byla uložena sankce,
- nastoupila výkon zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby.

A. PŘÍSPĚVEK NA ŽIVOBYTÍ

je určen na úhradu základních životních potřeb kromě nákladů na bydlení (jde např. o úhradu stravy, oblečení, obuvi, dopravy, vzdělání)

podmínky - § 21 zákona o hmotné nouzi

- osoba v hmotné nouzi
- její příjem a příjem společně posuzovaných osob nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob

výše dávky - § 23 zákona v hmotné nouzi (měsíčně)

- rozdíl mezi tzv. částkou živobytí a příjmem osoby (příp. společně posuzovaných osob)

částka živobytí - § 24 zákona v hmotné nouzi

- stanovena pro každou osobu individuálně, a to na základě hodnocení její snahy a možností (pracuje, uplatňuje své nároky, pohledávky, hradí výživné, uplatňuje svůj majetek,...)
- odvíjí se od částek existenčního minima a životního minima (určeny zákonem - aktuálně 3 410 Kč a 2 200 Kč)

příjem osoby

- se pro tyto účely snižuje o přiměřené náklady na bydlení (odůvodněné náklady na bydlení) nejvýše však do 30 % (v Praze 35 %) příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob

<https://www.uradprace.cz/web/cz/prispevek-na-zivobyti>

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Letaky/Prispevek-na-zivobyti.pdf

B. DOPLATEK NA BYDLENÍ

řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory

podmínky - **§ 33 zákona o hmotné nouzi**

- osoba v hmotné nouzi
- splňuje podmínky pro přiznání příspěvku na živobytí (nemusí, pokud příjem osoby nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí)
- příjem osoby spolu s příspěvkem na živobytí stačí k zabezpečení živobytí, nikoliv však k úhradě odůvodněných nákladů na bydlení (i s využitím příspěvku na bydlení)

výše dávky - **§ 35 zákona v hmotné nouzi** (měsíčně)

- stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí
- vyplácí se za měsíc, ve kterém náleží

sekundární dávka na bydlení (primární je příspěvek na bydlení)

možnost přiznat i do substandardních forem bydlení – např. podnájem bytu, ubytovna, azylový dům, stavba pro rekreaci, domov pro seniory, nájem místnosti v bytě,....

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/projekt_ESF/01_01_MIMOPROJEKTOVE/10_19_a_20_JH/Davky_na_bydleni.pdf

<https://www.uradprace.cz/web/cz/doplatek-na-bydleni>

B. DOPLATEK NA BYDLENÍ II

může být přiznán osobě bydlící:

- ve vlastním bytě či rodinném domě,
- v bytě na základě smlouvy (např. nájemní či podnájemní smlouvy, smlouvy o výpůjčce), rozhodnutí či jiného právního titulu (např. služebnosti bytu),
- v bytě ve vlastnictví manžela, pokud nárok na doplatek na bydlení neuplatňuje manžel,
- ve vlastní stavbě pro individuální / rodinnou rekreaci, pokud splňuje standardy kvality bydlení,
- v jiném než obytném prostoru (nezkolaudovaném jako byt) na základě vlastnického práva, smlouvy, rozhodnutí nebo jiného právního titulu, pokud tento prostor splňuje standardy kvality bydlení a úřad práce určí, že jde o případ hodný zvláštního zřetele,
- v ubytovacím zařízení splňujícím požadavky zákona o ochraně veřejného zdraví na základě smlouvy o ubytování v případě doporučení obce, na jejímž katastrálním území se ubytovací zařízení nachází,
- a půjde-li o případ hodný zvláštního zřetele,
- v zařízení sociálních služeb (v azylovém domě, v domově pro seniory, v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově se zvláštním režimem, v chráněném bydlení, v domě na půli cesty,
- v terapeutické komunitě a ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče).

→ výrazně širší okruh než u příspěvku na bydlení!

C. MIMOŘÁDNÁ OKAMŽITÁ POMOC

poskytována osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit

- jednorázová (možno poskytovat opakovaně – ale: 1 žádost = 1 dávka), nenároková a podpůrná dávka
- na výdaje: odůvodněné, mimořádné, konkrétní, neuhrazené a neuhraditelné z jiných zdrojů
 - podmínky musí být splněny současně!
 - může být poskytnuto jen pokud situaci nemůže osoba zvládnout vlastními silami, za pomoci blízkých či charity (možnost využít potravinové a nábytkové banky, bazarové funkční zboží,...)

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Letaky/MOP.pdf

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Letaky/MOP-pro-deti.pdf

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/projekt_ESF/01_01_MIMOPROJEKTOVE/10_19_a_20_JH/Mimoradna_okamzita_pomoc.pdf

<https://www.uradprace.cz/mimoradna-okamzita-pomoc>

6 SITUACÍ ODŮVODŇUJÍCÍCH NÁROK NA MOP

- 1. hrozí vážná újma na zdraví, ale nejsou splněny podmínky pro poskytnutí opakovaných dávek** (zejm. příspěvku na živobytí – např. kvůli tomu, že je vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání)
(např. nemá peníze na nákup potravin)
 - až do výše 2 200 Kč
- 2. nedostatek prostředků k úhradě jednorázového nezbytného výdaje**
(např. se zaplacením poplatku za vystavení duplikátů osobních dokladů, výdaje související se zaměstnáním, výdaje na nocleh, stěhování, jistota na nájemné)
 - až do výše tohoto nezbytného jednorázového výdaje
- 3. nedostatek prostředků na nákup nebo opravu předmětů dlouhodobé potřeby**
(např. lednička, pračka, vodovodní kohoutek, dioptrické brýle, umyvadlo, ...; NE: TV, set-box, doplatek na lepší brýle)
 - až do výše těchto výdajů (i opakovaně), maximálně však 34 100 Kč za rok
- 4. nedostatek prostředků k uhrazení odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřených dětí nebo sociálně-právní ochranou dětí**
(př. aktovka, cvičební úbor, lyžařský výcvik, stravování ve školní jídelně, dojíždění do školy, úplata za družinu, výdaje na tábor, hudební nástroj, jízdenka za dítětem do dětského domova, výdaje na poradenskou pomoc)
 - až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše 34 100 Kč
- 5. postižení vážnou mimořádnou událostí**
(př. živelní pohroma, větrná pohroma, ekologická havárie, požár, zamoření domácnosti štěnicemi, ...)
 - až do výše 51 150 Kč
- 6. hrozba sociálního vyloučení**
(např. po propuštění z vězení, z dětského domova a z pěstounské péče po dosažení zletilosti nebo po ukončení léčby chorobných závislostí)
 - až do výše 1 000 Kč, (i opakovaně), maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše 34 100 Kč

4. STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA

- OBEČNÁ USTANOVENÍ
- PŘÍDAVEK NA DÍTĚ
- RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK
- PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ
- PORODNÉ
- POHŘEBNÉ

STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA - OBECNĚ

zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

- gesce: **MPSV**
- vyplácí se **zpětně měsíčně** bezhotovostně (bankovní účet) nebo v hotovosti (poštovní poukázka)
- nárok na dávky zaniká uplynutím 3 měsíců ode dne, za který dávky náleží
- od 1.1.2013 přestaly být dávky pěstounské péče dávkami státní sociální podpory

dávky poskytované osobám (rodinným příslušníkům) ve společensky uznaných sociálních situacích, kdy stát skrze jejich vyplácení z části přebírá spoluzodpovědnost za vzniklou sociální situaci

system směřující zejména na podporu rodin s nezaopatřenými dětmi

- uplatnění zásady solidarity k rodinám s nezaopatřenými dětmi a rodinám s nízkými příjmy
- není založena na pojistném principu - účast na pojištění se nezkoumá; financována přímo ze státního rozpočtu

STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA - ŘÍZENÍ

- žádá se na kterémkoliv kontaktním pracovišti ÚP v kraji, kde má osoba hlášen trvalý pobyt
- rozhodují a vyplácejí **krajské pobočky Úřad práce ČR a pobočka pro hlavní město Prahu**

ÚP vydává **písemné oznámení**

→ nesouhlasí-li příjemce, může podat:

- **námítky** (do 15 dnů od 1. výplaty) → ÚP vydá (do 30 dnů) **rozhodnutí o dávce**

→ nesouhlasí-li příjemce, může podat:

- **odvolání** k MPSV (do 15 dnů) → MPSV vydá (do 30 dnů) **rozhodnutí o odvolání**

→ nesouhlasí-li příjemce, může podat:

- **správní žalobu** (do 2 měsíců) ke krajskému soudu podle bydliště žalobce (osvobozeno od soudních poplatků, není nutné právní zastoupení)
- **podnět k provedení přezkumného řízení** (do 1 roku od obdržení rozhodnutí o odvolání) ministrowi/ministryni PSV
- **podnět veřejnému ochránci práv**

STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA - OBECNĚ

Dávky poskytované bez ohledu na výši příjmů: rodičovský příspěvek, pohřebné

Dávky poskytované s ohledem na výši příjmů: příspěvek na bydlení, porodné, přídavek na dítě

Rodina

- oprávněná osoba a společně s ní posuzované osoby, není-li jich, pak sama oprávněná osoba;
- soužití rodičů a nezaopatřených dětí ve společné domácnosti

Společně posuzované osoby

- nezaopatřené děti
- nezaopatřené děti a rodiče těchto dětí
- manželé, partneři, druh, družka nejde-li o rodiče nezaopatřených dětí

Nezaopatřené dítě

- vždy dítě do skončení povinné školní docházky
- po skončení povinné školní docházky do 26 let věku, jestliže: se soustavně připravuje na budoucí povolání, se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání pro nemoc nebo úraz, z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost, nebo do 18 let dítě, které je vedeno v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání a nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci

A. PŘÍDAVEK NA DÍTĚ

základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi, která jim pomáhá krýt náklady spojené s výchovou a výživou nezaopatřených dětí (obligatorní=nároková, peněžitá, opakující se dávka)

podmínky - § 17 zákona o státní sociální podpoře

- nezaopatřené dítě, jestliže rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,70 (od 1. 1.2018 – dříve jen 2,40)
- posuzuje se příjem za předchozí kalendářní čtvrtletí, za příjem se považuje i rodičovský příspěvek

výše dávky - § 18 zákona o státní sociální podpoře

- v závislosti na věk dítěte
- 2 výměry:
 - základní
 - do 6 let: 500 Kč
 - od 6 do 15 let: 610 Kč
 - od 15 do 26 let: 700 Kč
 - zvýšená (aspoň 1 rodič pracuje/je OSVČ/příp. má nárok z vybraných dávek a jeho příjem min. ve výši životního minima = 3410Kč):
 - + 300 Kč

B. RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK

účelem je přispět rodině na zvýšené náklady spojené s řádnou, celodenní, osobní péčí o dítě do 4 let (obligatorní, peněžitá, opakující se)

podmínky - § 30 zákona o státní sociální podpoře

- rodič po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině (nejdéle do 4 let věku dítěte)
 - dítě mladší 2 let **může** navštěvovat zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 46 hodin v kalendářním měsíci max. 4 hodiny denně
 - děti zdravotně postižené max. 6 hodiny denně
 - děti osamělých rodičů nebo rodičů (obou) závislých na pomoci jiné osoby ve stupni III nebo IV max. 4 hodiny denně
 - u starších dětí není docházka omezena
- nevyčerpání částky 220 000 Kč (dvojčata a víceročata: 330 000 Kč) na totéž dítě; trvalý pobyt a bydliště žadajícího rodiče a dítěte v ČR (cizinci jiná pravidla)
- rodiče se mohou vystřídat; narodí-li se další dítě do rodiny, nárok na starší dítě zaniká
- v případě dítěte se zdravotním postižením je možnost souběhu s příspěvkem na péči

výše dávky - § 30 zákona o státní sociální podpoře (od 1. 1. 2018 – novinky v možnostech čerpání)

- rozhodující je výše DVZ pro stanovení peněžité pomoci v mateřství nebo nemocenského v souvislosti s porodem nebo převzetím dítěte
- nejsou sledovány další příjmy rodiny – rodič může pracovat či studovat, ale musí v této době zajistit péči o dítě jinou zletilou osobou
- **rodič si volí podle následujících pravidel - volbu je možné měnit 1x za 3 měsíce**

Částka 70% 30násobku denního vyměřovacího základu	Měsíční výše rodičovského příspěvku	Limit
je vyšší 7 600 Kč	až do výše 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu	celková částka 220 000 Kč, kterou lze čerpat maximálně do 4 let věku dítěte; u dvojčat a víceročat 330 000 Kč
do 7 600 Kč, nebo pokud denní vyměřovací základ nelze stanovit (není nárok na peněžitou pomoc v mateřství)	až do výše 7 600 Kč	celková částka 220 000 Kč, kterou lze čerpat maximálně do 4 let věku dítěte; u dvojčat a víceročat 330 000 Kč

C. PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ

účelem je přispět rodinám s nezaopatřenými dětmi i bez nich, popřípadě jednotlivcům, na náklady spojené se zajištěním bydlení (obligatorní, peněžitá, opakující se dávka, závisí na výši příjmu)

podmínky - § 24 zákona o státní sociální podpoře

- osoba (rodina) vynakládá více než 30 % (v Praze 35 %) ze svého příjmu na náklady na bydlení a zároveň však těchto 30 % (v Praze 35 %) z příjmu není vyšší než zákonem stanovená hranice (tzv. normativní náklady na bydlení - portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/prisp_na_bydleni)
- osoba bydlí ve vlastním bytě či rodinném domě, v nájemním či družstevním bytě, v bytě ve vlastnictví manžela, pokud nárok na příspěvek na bydlení neuplatňuje manžel (rozdíl oproti doplatku na bydlení!)
- v bytě/domě musí mít osoba hlášen trvalý pobyt (rozdíl oproti doplatku na bydlení!)
- bydliště na území ČR (podmínka splněna, pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popř. existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepestí s ČR)

byt - soubor místností nebo samostatná obytná místnost, která svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňuje požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt

výše dávky - § 27 zákona o státní sociální podpoře

- od skutečných nákladů na bydlení (průměrných měsíčních nákladů za předchozí kalendářní čtvrtletí) nebo od normativních nákladů na bydlení (pokud je skutečné náklady převyšují) odečte 30 % (v Praze 35 %) příjmu žádající osoby či příjmu rodiny (průměrného měsíčního příjmu za předchozí kalendářní čtvrtletí)
- vyplácí se zpětně: v měsíci následujícím po měsíci, za který náleží (rozdíl oproti doplatku na bydlení!)

<https://www.uradprace.cz/web/cz/prispevek-na-bydleni>

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Letaky/Davky-na-bydleni.pdf

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/projekt_ESF/01_01_MIMOPROJEKTOVE/10_19_a_20_JH/Davky_na_bydleni.pdf

D. PORODNÉ

jednorázové příspěvní rodině s nízkými příjmy na náklady související s narozením prvního nebo druhého živého dítěte

podmínky - § 44 zákona o státní sociální podpoře

- žena (muž, zemřela-li žena), která porodila své první nebo druhé živé dítě
- rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,70
 - úplná rodina:
 - 1.dítě: 20 817 Kč (životní minimum rodiny: 7 710 Kč)
 - 2.dítě 25 515 Kč (životní minimum rodiny: 9 450 Kč)
- za stejných podmínek osoba, která převzala dítě mladší jednoho roku do trvalé péče nahrazující péči rodičů

výše dávky - § 46 zákona o státní sociální podpoře

- jednorázově:
 - 13 000 Kč na první dítě
 - 10 000 Kč na druhé dítě
- nárok vzniká dnem porodu dítěte

<https://www.uradprace.cz/web/cz/porodne>

E. POHŘEBNÉ

jednorázová dávka k příspěví na úhradu nákladů spojených s vypravením pohřbu

podmínky - § 47 zákona o státní sociální podpoře

- vypravení pohřbu:
 - dítěti, které bylo ke dni smrti nezaopatřeným dítětem, nebo
 - osobě, která byla ke dni smrti rodičem nezaopatřeného dítěte
- trvalý pobyt zemřelého na území ČR (nezjišťuje se v případě mrtvě narozeného dítěte)
- nezohledňuje se příbuzenský nebo jiný vztah k zemřelé osobě
- splňuje-li podmínky více osob - vyplácí se pouze jedenkrát tomu, kdo jako první uplatní nárok

výše dávky - § 48 zákona o státní sociální podpoře

- 5 000 Kč jednorázově
- nárok vzniká dnem pohřbení

5. DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

- OBEČNÁ USTANOVENÍ
- PŘÍSPĚVEK NA MOBILITU
- PŘÍSPĚVEK NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKU
- PRŮKAZ OZP

DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM - OBECNĚ

zákon č. 329/2011 sb., poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- gesce: **MPSV**
- vyplácí se **zpětně měsíčně** bezhotovostně (bankovní účet) nebo v hotovosti (poštovní poukázka)

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Letaky/Davky-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim.pdf

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Letaky/Rizeni-o-davkach-pro-osoby-s-postizenim.pdf

DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM - ŘÍZENÍ

- žádá se na kterémkoliv kontaktním pracovišti ÚP v kraji, kde má osoba hlášen trvalý pobyt
- rozhodují a vyplácejí **krajské pobočky Úřad práce ČR a pobočka pro hlavní město Prahu**
- v rámci řízení probíhá také sociální šetření v domácnosti a posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem (řízení by mělo trvat 75 – 135 dnů)

ÚP vydává **rozhodnutí o dávce**

→ nesouhlasí-li příjemce, může podat:

➤ **odvolání** k MPSV (do 15 dnů) → MPSV vydá (do 120 – 180 dnů) **rozhodnutí o odvolání**

→ nesouhlasí-li příjemce, může podat:

➤ **správní žalobu** (do 2 měsíců) ke krajskému soudu podle bydliště žalobce (osvobozeno od soudních poplatků, není nutné právní zastoupení)

➤ **podnět k provedení přezkumného řízení** (do 1 roku od obdržení rozhodnutí o odvolání) ministroví/ministryni PSV

➤ **podnět veřejnému ochránci práv**

A. PŘÍSPĚVEK NA MOBILITU

podmínky - § 6 zákona o poskytování dávek OZP

- osoba starší 1 roku
 - která má nárok na průkaz ZTP nebo ZTP/P,
 - opakovaně se v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována (prokazuje se čestným prohlášením),
 - a nejsou jí poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče (z důvodů hodných zvláštního zřetele však může být příspěvek na mobilitu přiznán i této osobě; v daném případě se musí prokazovat, že se skutečně dopravuje – např. jízdenkami)

výše dávky - § 7 zákona o poskytování dávek OZP

- 550Kč měsíčně

<https://www.uradprace.cz/web/cz/prispevek-na-mobilitu>

B. PŘÍSPĚVEK NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKU

podmínky - § 9 zákona o poskytování dávek OZP

- osoba, která:
 - je starší 1 roku (neplatí pro: 1. pořízení vodícího psa - 15 let, 2. motorového vozidla, chodolezu, stropního zvedacího systému, svislé zdvihací plošiny, šikmé zvedací plošiny, schodišťové sedačky nebo na úpravu bytu – 3 roky),
 - má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo těžké sluchové postižení anebo těžké zrakové postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevyklučuje přiznání tohoto příspěvku

zvláštní pomůcka

- zákon výslovně zmiňuje například příspěvek poskytovaný na pořízení motorového vozidla, schodolezy, svislé nebo šikmé zvedací plošiny, úpravu bytu a na pořízení vodícího psa
- seznam dalších zvláštních (kompenzačních) pomůcek stanoví prováděcí právní předpis (vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením)

výše dávky - § 10 zákona o poskytování dávek OZP

- **maximální výše : 350 000 Kč** (400 000 Kč v případě příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení „plošiny“)
- součet vyplacených příspěvků nesmí v **60 kalendářních měsících** po sobě jdoucích přesáhnout částku 800 000 Kč (850 000 Kč, pokud v této době byl poskytnut příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení schodišťové plošiny)
- **cena pomůcky nižší než 10 000 Kč**
 - jen osobě, která má příjem (příjem s ní společně posuzovaných osob) nižší než 8násobek životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob
 - stanoví tak, že spoluúčast osoby činí 10 % z předpokládané nebo již zaplacené ceny zvláštní pomůcky, nejméně však 1 000 Kč
 - výjimky: důvody hodné zvláštního zřetele
- **cena pomůcky vyšší než 10 000 Kč**
 - stanoví tak, že spoluúčast osoby činí 10 % z předpokládané nebo již zaplacené ceny zvláštní pomůcky; jestliže osoba nemá dostatek finančních prostředků ke spoluúčasti, krajská pobočka ÚP určí nižší míru spoluúčasti, minimálně však 1 000 Kč
- **příspěvek na pořízení motorového vozidla: 100 000 – 200 000 Kč** v závislosti na příjem osoby (společně posuzovaných osob)

C. PRŮKAZ OSOBY SE ZDR. POSTIŽENÍM

podmínky - § 34 – 36 zákona o poskytování dávek OZP

- osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra
- onemocnění, které osobě způsobuje omezení schopnosti pohyblivosti, případně orientace, musí odpovídat některému ze zdravotních stavů uvedených v příloze č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb.

průkaz TP: samostatná pohyblivost v domácím prostředí, ale venku chůze jen se sníženým dosahem a problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu (středně těžké funkční postižení pohyblivosti), spolehlivá orientace v domácím prostředí a zhoršenou schopnost orientace jen v exteriéru (středně těžké funkční postižení orientace).

průkaz ZTP: samostatná pohyblivost v domácím prostředí a v exteriéru chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti (těžké funkčním postižením pohyblivosti), spolehlivá orientace v domácím prostředí a v exteriéru má značné obtíže (těžké funkční postižení orientace).

průkaz ZTP/P: chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku (zvláště těžké funkční postižení nebo úplné postižení pohyblivosti s potřebou průvodce), není schopna samostatné orientace v exteriéru (zvláště těžké funkční postižení nebo úplné postižení orientace s potřebou průvodce).

platnost průkazu: nejvýše 5 let u osob do 18 let věku a nejvýše 10 let u osob starších 18 let věku

výhody - § 36 zákona o poskytování dávek OZP

- všichni: vyhrazené místo k sezení v MHD, přednost při osobních jednání
- ZTP a ZTP/P: bezplatná poprava v MHD, sleva 75 % na jízdném ve vlacích a autobusech
- jen ZTP/P: bezplatná přeprava průvodce, vodícího psa
- další zvýhodnění (např. slevy na vstupném, ...)

<https://www.uradprace.cz/web/cz/prukaz-ozp>

DALŠÍ UŽITEČNÉ ODKAZY

VYŘAZENÍ Z EVIDENCE
ÚŘADU PRÁCE

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

POUŽITÉ ZKRATKY

- ÚP – Úřad práce
- ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení
- OSSZ – Okresní správa sociálního zabezpečení
- MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
- MV – Ministerstvo vnitra
- MS – Ministerstvo spravedlnosti
- MO – Ministerstvo obrany
- OZP – osoby se zdravotním postižením
- OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná
- DPP – dohoda o provedení práce
- DPČ – dohoda o pracovní činnosti